

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

ترجمه و تفسیر از: الحاج داکتر امین الدین "سعیدی-سعیدافغانی"
۲۲ اپریل ۲۰۲۰

بسم الله الرحمن الرحيم

ترجمه و تفسیر سوره نوح

۱

سوره نوح در مکه مکرمه نازل شده، دارای بیست و هشت آیت و دو رکوع میباشد.

وجه تسمیه:

این سوره به نام «نوح» علیه السلام نامگذاری شده، که در این سوره همچنان قصه نوح علیه السلام با زیبایی خاصی نیز بیان گردیده است

در این سوره رهنمود اساسی و بنیادی در باره دعوت اثبات وجود خداوند به عنوان ربّ، إله و حاکم است و به شیوه های عالی تعریف و توضیح شده است، که هر دعوتگری و انسان مؤمن متعهد باید اساس و جهت دعوت خود را بر این اصول بناء و به مردم برساند که فقط پروردگار با عظمت است که شایستگی پرستش و بندگی را دارد و تنها کسی که حاکم است و حکمش سزاوار

تفویذ می باشد، و تنها کسی که معبود به حق است فقط خداوند است و بندگی خاص از اوست. نباید به هیچ عنوان و مبنائی تخطی کرد، باید با تمام وضاحت بیان داشت که فقط الله تعالی است که شایسته بندگی، تعظیم شایسته ذات الهی، حاکم و معبود بودن را دارد.

قابل تذکر است نوح علیه السلام اولین رسول و پیام آور از جانب خداوند متعالی بعد از حضرت آدم علیه السلام است. (شنقیطی، أضواءالبیان فی أیضاح القرآن بالقرآن، ۵۵/۱ و ۸۱/۳؛ ابن کثیر، تفسیرالقرآن العظیم، ۲۲۳/۱ و ۵۶۹ و ۲۳/۲؛ ابوحیان اندلسی، تفسیرالبحر المحیط، ۳۲۹/۲ و ۲۶۰/۸).

نام حضرت نوح علیه السلام به صورت کل چهل و سه بار در قرآن عظیم الشان بیان گردیده است.

نام سوره:

نام این سوره نوح بوده و این نام از اولین آیت این سوره گرفته شده: «إنا أرسلنا نوحا» چون این سوره به صورت کل درباره نوح علیه السلام و دعاهاى آن حضرت می باشد. بناءً بدين نام مسمى شده است.

تعداد آیات:

تعداد آیات سوره نوح به بیست و هشت آیت می رسد.

تعداد کلمات:

تعداد کلمات سوره نوح به دوصدو بیست چهار کلمه می رسد. (برای دقت بیشتر باید گفت که تعداد اقوال مفسرین در مورد عدد کلمات متفاوت می باشد).

تعداد حروف:

تعداد حروف سوره نوح به نهصدو بیست و نه حرف می رسد که اقوال مفسرین در این بابت هم متفاوت می باشد.

نوح در قرآن عظیم الشان:

قبل از همه باید گفت که سوره نوح به طور کلی به داستان نوح علیه السلام و قومش اختصاص یافته است، و سوره های دیگری از سوره قرآن عظیم الشان از جمله سوره هود نکات و ظرایف زیادی را از داستان نوح علیه السلام بیان فرموده است.

تقریباً در حدود ۲۵ آیت (آغاز آن از آیت ۲۵ الی ۴۹ درباره نوح علیه السلام بحث نموده است. همچنان سوره های یونس و شعراء یادی از حضرت نوح علیه السلام نموده و همکذا در سوره عنکبوت دو آیت به قصه نوح علیه السلام اختصاص یافته است.

قابل یاد آوری است که در سوره نوح قسمت خاصی از زندگی نوح علیه السلام بیان شده که در سوره های دیگر از قرآن کریم کمتر به این سبک توضیح و تشریح گردیده است. مسأله و موضوع دعوت مستمر و پی گیر نوح علیه السلام به سوی توحید، کیفیت، و عناصر این دعوت و جزئیاتی که در این مسأله مهم به کار رفته است، آن هم در برابر قوم لجوج، خود خواه و متکبری که مطلقاً حاضر نبودند در برابر حق سر فرود آورند.

سوره های قرآنی که درباره داستان نوح پرداخته اند:

سوره آل عمران، آیت ۲۲، سوره نساء، آیت ۱۶۳، سوره انعام، آیت ۸۴، سوره اعراف، آیات ۵۹ و ۶۰، سوره توبه، آیت ۷۰، سوره هود، آیات (۲۵، ۳۲، ۳۶، ۴۲، ۴۵، ۴۶، ۴۸، ۸۹)، سوره ابراهیم، آیت ۹، سوره اسراء آیات ۳ و ۱۷

، سورة مريم، آیت ۵۸ ، سورة انبياء، آیت ۸۶ ، سورة حج، آیت ۴۲ ، سورة مؤمنون، آیت ۲۳ ، سورة فرقان، آیت ۳۷ ، سورة شعراء آیات ۱۰۵، ۱۰۶ ، ۱۱۶، سورة عنكبوت، آیت ۱۴ ، سورة احزاب، آیت ۷ ، سورة صافات، آیات ۷۹ و ۷۵ ، سورة ص، آیت ۱۲ ، سورة غافر، آیات ۵ و ۳۱، سورة شوری، آیت ۱۳ ، سورة ق، آیت ۱۲، سورة ذاریات، آیت ۴۶ ، سورة نجم، آیت ۵۲، سورة قمر، آیت ۹ سورة حدید، آیت ۲۶ ، سورة تحریم، آیت ۱۰ ، سورة نوح ، آیات ۱، ۱۶ ، ۲۱ .(خالدی، القصص القرآنی، ۱/۱۵۱ و ۱۵۲؛ شوقی ابوخلیل، اطلس القرآن، صفحات ۱۹ و ۲۰).

نوح علیه السلام شیخ الانبیاء بود:

از حضرت ابن عباس (رض) منقول است که نوح علیه السلام در سن چهل سالگی به پیامبری مبعوث شده است. همچنان مطابق به نص قرآن عظیم الشأن نوح علیه السلام نهصد و پنجاه سال زندگی به سر برد، ونسبت به همه پیامبران الهی بیشتر عمر کرده است که به این ترتیب نوح علیه السلام به حیث شیخ الانبیاء شناخته می شود. طوری که قرآن عظیم الشأن در (آیت ۱۴ سورة العنكبوت) می فرماید «وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ قَلْبًا فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ». «ما نوح را به سوی قوم خود فرستاده‌ایم، و او نهصد و پنجاه سال در میان آنان ماندگار شد. سرانجام در حالی که با (کفر و معاصی) به خود ستم می‌کردند، طوفان ایشان را در بر گرفت.» نوح علیه السلام در این مدت طولانی هرگز دست از کوشش برنداشت، و هرگز مأیوس نشد، و چون از طرف قومش مورد ایذا و اذیت قرار می گرفت، صبر می کرد.

اساس دعوت حضرت نوح علیه السلام:

اساس و تهداب دعوت نوح علیه السلام بر سه اصل بنیادی استوار است که هر سه اصل متذکره در این آیت متبرکه با زیبایی خاصی جمع بندی گردیده است: «قال يا قوم اني لكم نذير مبين ان اعبدوا الله و اتقوه و اطيعون» یعنی (ان اعدو الله و اتقوه و اطيعون) (آیت سورة) این آیت شریفه، رسالت نوح علیه السلام را به طور اجمال و تفصیل با زیبایی خاصی بیان می دارد:

اول: «ان اعبدوا الله»:

در این جمله قوم خویش را به توحید در عبادت دعوت می کند. قوم نوح بت پرست بودند، مذهب ثنیت (بت پرستی) داشتند. مذهب و اعتقاد ثنیت اجازه نمی دهد مردم خدای تعالی را بپرستند، نه به تنهایی و نه با غیر، بلکه تنها مجازند با پرستش بتها ارباب بتها را بپرستند، تا آن ارباب که مستقیماً خدا را می پرستند، نزد خدا شفاعت ایشان کنند. به این ترتیب و در حقیقت عبادت پرستندگان خود را روی عبادت خود نهاده تحویل خدا دهند. اگر این مذهب به پیروان خویش اجازه پرستش خدای تعالی را می داد، این پیروان خداوند را به تنهایی می پرستیدند، پس دعوت چنین مردمی به عبادت خدا در حقیقت دعوت به توحید در عبادت است.

دوم: جمله «واتقوه»:

در این جمله دعوت قوم به اجتناب از گناهان کبیره و صغیره است، یعنی شرک و پائین تر از شرک، و انجام اعمال صالحه ای که انجام ندادنش گناه است.

سوم: جمله سوم «واطيعون»:

در این جمله دعوت قوم به اطاعت از خودش است و اطاعتشان از او مستلزم این است که رسالتش را تصدیق نموده، معلم دین خود را و دستور یکتاپرستی را از او بگیرند، و این دستورات را سنت حیاتی خود قرار دهند. پس **ملاحظه می‌نماییم:** که در جمله «ان اعبدوا الله و اتقوه و اطیعون»، قوم خویش را به اصول سه گانه دین دعوت می‌کند. جمله اول یعنی (اعبدوا الله) به توحید، و کلمه «اتقوه» به تصدیق معاد که اساس تقوی است، دعوت می‌کند. اگر معاد و حساب و جزای آن نبود، تقوای دینی معنای درستی نمی‌داشت، و جمله «و اطیعون» به تصدیق اصل نبوت، که همان اطاعت بی چون و چرا از حکم الهی است می‌خواند.

موضوعات مطروحه:

در این سوره قصه حضرت نوح علیه السلام بیان شده است:

همچنان در این سوره تأکید حضرت نوح علیه السلام بر تقوا و اطاعت از پروردگار هکذا در مورد اصول عقیدتی و اخلاقی و فقهی و اجتماعی حضرت نوح علیه السلام بحث به عمل آمده، بحث در باره نعمت های بیشمار پروردگار برای بشر، شمارش آثار و نشانه های توحید و قدرت خداوند متعال، دعاهاى آموزنده و جالب حضرت نوح علیه السلام. به صورت عموم محتوا و موضوعات این سوره راسه بخش تشکیل می‌دهد:

بخش اول این سوره، بحث از بعثت نوح و دعوت اوست

بخش دوم شکایت‌های نوح علیه‌السلام، به درگاه الهی است که می‌فرماید: پروردگارا هر چه این قوم را دعوت کردم جز مخالفت و عصیان را ندیدم، الهی همه شان را نابود گردان.

بخش سوم سخن از هلاکت قوم آنحضرت به عمل آمده است.

رسالت حضرت نوح علیه السلام، بهترین رهنمود برای مبلغین:

سوره نوح درمکه مکرمه نازل شده است، ولی پیامبر اسلام محمد صلی الله علیه وسلم و مسلمانان درمکه تقریباً به وضع و شرایط مشابه زمان نوح علیه السلام مواجه بودند. مسلمانان با استفاده از تجارب زمان نوح علیه السلام درکار تبلیغی، دعوت و ارشادى خویش مشر، استفاده عظیمی بردند.

- این تجارب به مسلمانان یاد می‌دهد که چگونه از طریق استدلال و منطقی کوبنده توأم با محبت و دلسوزی کامل در بین مشرکین و کفار کار تبلیغاتی را پیش ببرند، و از هر وسیله مفید و مؤثری در این راه بهره گیرند.

- قصه نوح علیه السلام به مسلمانان می‌آموزاند که هرگز در راه دعوت به سوی الله خسته نشوند. هر چند این دعوت شما سالها طول بکشد، و اگرچه به کارشکنی و دشمنی ظالمانه از جانب آنان مواجه شوید.

- فهم عالی این داستان به مسلمانان می‌آموزاند که در کار تبلیغ و رساندن حق در برابر مشکلات و سختیها صابر و شکیبا باشند و متقین باشند که روز آمدنی است که نصرت الهی نصیب شان شود.

نوح علیه السلام پیامبر اولوالعزم:

نوح علیه السلام از جمله اولین پیامبر اولوالعزم می‌باشد، که در تاریخ اسلام منحهیث داعی توحید شهرت دارد. (قاموس قرآن، جلد ۷، صفحه ۱۱۸).

اصطلاح «اولوالعزم» در آیت ۳۵، سوره احقاف تذکر رفته است. «عزم» به معنای اراده محکم و استوار آمده است طوری که (راغب در مفردات خویش می فرماید: عزم به معنای تصمیم گرفتن بر انجام کاری است. «و اولوالعزم» یعنی پیامبرانی که دارای شریعت و دین مستقل و جدیدی بوده اند.

تعداد پیامبران اولوالعزم در ادیان آسمانی به پنج نفر می رسد یعنی این پنج نفر؛ هم دعوت همگانی، هم شریعت و هم کتاب الهی را دارا می باشند، که عبارتند از: حضرت نوح علیه السلام، حضرت ابراهیم علیه السلام که کتاب شان به نام (صحف) یاد می شود، حضرت موسی علیه السلام که کتاب اش به نام (تورات) مسمی است، حضرت عیسی علیه السلام که کتابش به نام (انجیل) بوده و سیدنا محمد صلی الله علیه و السلام که کتاب ایشان قرآن عظیم الشان است.

اهداف کلی این سوره:

سوره نوح به صورت کل، بیان داستان نوح علیه السلام و برخوردها و مباحثات او با کافران است و هدف آن بیان نشانه‌های خداوند متعال و عذاب الهی بر اهل باطل و هشدار به مشرکان مکه و تسلی به پیامبر صلی الله علیه و سلم و مؤمنان است.

محل و زمان نزول:

طوری که قبلاً یاد آور شدیم، سوره نوح در مکه مکرمه بر پیامبر اکرم محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم، نازل شده است. زمان و تاریخ نزول سوره نوح بعد از اسراء و قبل از هجرت پیامبر صلی الله علیه و سلم به مدینه منوره، می باشد.

ادامه دارد